

Brian Bech Niensens tale ved Aarhus Universitets årsfest

Taler

Brian Bech Nielsen
Rektor for Aarhus Universitet

Dato

10. september 2021

Sted

Aarhus Universitet

1 Kære gæster,

Kære bestyrelse,

5 Og ikke mindst ...

Kære medarbejdere og studerende,

Anolis Aquaticus er et lille krybdyr, som holder til i Mellemamerika.

10

Det lever fortrinsvis på land.

Men når der er rovdyr på færde, så springer anolen hurtigt ned under vandet.

15

Når den kommer derned, så åbenbares noget helt specielt.

Anolen har nemlig udviklet en lille luftboble på hovedet, så den kan trække vejret under vand.

20

Men på et tidspunkt slipper ilten op. Og anolen må tilbage til overfladen, hvor den igen kan trække vejret frit.

Jeg ved ikke med jer.

25

Men jeg føler et vist skæbnefællesskab med vores lille firbenede ven.

Jeg ved i hvert fald de fleste af os tog en *rigtig* dyb indånding, da corona pressede os væk fra campus.

30

På rekordtid var vi nødt til at tilpasse os.

Mens corona-rovdyret luskede rundt i landet, så skulle vi forske og studere i nye omgivelser.

35

I starten var der flere spørgsmål end svar.

Men efter lidt tid stod det klart, at vi ”billedligt talt” godt kunne trække vejret under vand.

40

Vores digitale luftboble var ikke optimal, men den fungerede dog.

Vi underviste og blev undervist.

45

Vi forskede, studerede og tog os af den daglige drift, så godt vi nu kunne.

Men fællesskabet – fællesskabet var ikke det samme.

Det fællesskab har vi heldigvis fået igen.

50

Vi er tilbage på landjorden.

Vi kan trække vejret frit.

55

Og vi kan se og høre medarbejdere og studerende indtage universitetet igen.

- Og hold da op, hvor er det fantastisk!

Ikke mindst på en dag som i dag, hvor vi fejrer universitetet –

60

og hvor de studerende dyrker idræt og fester i vores smukke park lige udenfor.

--::--

65

Men nedlukningen gav også værdifulde erfaringer.

Den viste, hvor hurtigt vi kan tilpasse os,

70 og hvor langt vi er nået med digitaliseringen.

Fra den ene dag til anden blev vi helt afhængige af teknologien.

Og det lykkedes. Boblen holdt.

75

Vi havde hovedet under vand.

Men universitetet blev ved med at trække vejret.

80 Det er alene vores utrolig dygtige administrative, tekniske og videnskabelige medarbejderes – og vores fantastiske studerendes fortjeneste.

De fortjener vores dybeste respekt og anerkendelse.

85 En varm tak for jeres indsats og jeres vedholdenhed.

Det er i sandhed jer, der er universitetet – og bærere af dets ånd og vilje.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at takke vores bestyrelse for samarbejdet
90 i året, der gik.

Det har været en stor fornøjelse.

En særlig tak til vores bestyrelsesformand, Connie Hedegaard, for din
95 opbakning og stærke engagement i universitetets forhold og indre liv.

--::--

100 Under corona-nedlukningen så vi samtidig universiteternes betydning for samfundet udfoldet i fuldt flor.

Vi så videnskaben anvise en vej ud af pandemien.

Vi så forskere sobert og utrætteligt oplyse befolkningen dag efter dag.

105

Og vi så nogle af universitetets eksperter agere sparringspartnere for landets

beslutningstagere.

110 Dette er blot ét eksempel på universiteternes vigtige rolle.

Samfundet efterspørger viden i stadig stigende grad.

Den viden skal vi levere. –

115

Og det gør vi!

Vi udklækker dygtige dimittender, der er internationalt konkurrencedygtige.

120 Vi indgår tætte samarbejder med erhvervsliv og offentlig sektor.

Vi leverer forskningsbaseret rådgivning

Og stadig flere af vores forskere og studerende springer ud som iværksættere.

125

Samfundet efterspørger viden, løsninger og initiativ.

Og vi leverer!

130 Men vi skal ikke kun reagere på omverdenens efterspørgsel.

Vores dimittender skal være med til at skabe fremtidens samfund –

Vi skal bidrage med løsninger til store samfundsudfordringer –

135

Og den grønne omstilling - den kommer altså ikke af sig selv, blot fordi vi får flere håndværkere.

Den kræver en massiv forsknings- og uddannelsesindsats for at nå i mål.

140

Og den kræver, vi er villige til at investere i fremtiden

Man kan ikke spare sig til den grønne omstilling.

145 Jeg finder det derfor uforståeligt, at regeringens finanslovsforslag lægger op til at

fortsætte de årlige 2%-besparelser på Myndighedskontrakterne.

150 Disse kontrakter finansierer forskningsmiljøer, der er afgørende for det videre arbejde med grønne løsninger.

Der er tværtimod brug for et væsentligt løft.

155 Man kan heller ikke bespare sig til højere kvalitet i uddannelser, der allerede er underfinansieret.

Jeg forstår derfor heller ikke, at det såkaldte taxameterløft på uddannelser inden for samfundsvidenskab og humaniora står til at bortfalde fra 2023.

160 Opfordringen herfra er at få skabt ro om disse uddannelser.

Forslag: Så et ”lille opråb” til politikere og ministerier:

165 Hold af jeres universiteter – vi er en vigtig del af landets fremtid

Universiteterne spiller en særdeles vigtig rolle for samfundet.

Og husk så på, hvorfor det er tilfældet. -

170 Det er jo ikke vores evne til at parere ordre.

- Hånden på hjertet, det er ikke vores stærke side

175 Nej, vores afgørende styrke... ligger i selve universitetets fundament.

Vores insisteren på, at universitetsuddannelse også er *dannelse*.

Vores insisteren på - kritisk stillingtagen og *nysgerrighed* –

180 også når den leder os i retning af svar på spørgsmål, ingen har stillet endnu.

Det fundament holder vi fast i.

Også selvom vi påtager os flere konkrete opgaver for samfundet.

Også selvom den politiske detailstyring stadig tager til.

--::--

190

Detailstyringen har vi senest set med den nylige politiske aftale om udflytninger af uddannelser til hele landet.

195

Hvor regionalpolitik og uddannelsespolitik bliver godt og grundigt blandet sammen – i øvrigt uden at rådføre sig med os.

Der er heller ingen, der har spurgt de unge, hvad deres præferencer er.

200

De betragtes tilsyneladende som nyttige samfundssoldater, der kan flyttes rundt i et regionalt stratego-spil.

205

Men faktum er, at et meget stort folketingsflertal står bag beslutningen. Og vi går selvfølgelig loyalt ind i dialogen med politikerne, de øvrige uddannelsesinstitutioner og kommunerne for at implementere aftalen.

Men jeg tillader mig at fastholde, at politikerne anvender det forkerte værktøj til at løfte områderne uden for de store byer.

210

Det drejer sig ikke om, hvor man bor under uddannelsen, men hvor man efterfølgende bosætter sig og finder job.

Og tag endelig ikke fejl: På Aarhus Universitet bidrager vi allerede på mange forskellige måder til at løfte hele landet – også uden for de store byer.

215

Vi har i de senere år øget samarbejdet med kommunerne og deres erhvervsråd især for at sikre tilgangen af akademiske arbejdskraft i hele Region Midtjylland.

220

Langt de fleste af vores dimittender finder allerede nu blivende beskæftigelse uden for Aarhus kommune og nabokommunerne.

Vi samarbejder bl.a. om forskning, innovation, projektorienterede forløb, karrieredage, case competition etc.

225 Flertallet af vores studerendes praktikaftaler og erhvervsspecialer bliver gennemført med partnere uden for Aarhus Kommune.

Det er en indsats, som vi vil forstærke yderligere i årene, der kommer.

230 Universitetet er groet ud af Aarhus by, og det fundament bygger vi stolt videre på i et stadigt tættere samarbejde med byen og dens erhvervsliv.

Vi skylder Borgmester Jakob Bundsgaard og resten af byrådet en meget stor tak for at skabe rammerne omkring Danmarks bedste studieby, hvor 25% af
235 befolkningen er mellem 21 og 30 år.

Men vi kigger også ud over kommunegrænsen.

Vi tager medansvar for vores region – såvel som for resten af landet.

240

Og vi bidrager intensivt til det globale viden-økosystem.

--::--

245 Nogle af universiteternes forskere og forskningsfelter har mødt markant kritik fra politisk hold i den senere tid.

Lad mig slå det helt fast:

250 Kritik er uløseligt forbundet med et universitet

Et universitet er ikke et beskyttet værksted, hvor man kan skærme sig mod ideer og synspunkter, man ikke bryder sig om.

255 Man må tage den åbne debat i en respektfuld tone.

Vi skal have brede skuldre, når vi bliver kritiseret.

Og vi skal respondere. Sagligt og fagligt.

260

Men vi må også forvente, at *kritikken* er saglig. At den holder fokus på sagen, ikke går på personen, og at forskningsfriheden respekteres.

265 Vi er ude på et skråplan, når medlemmer af folketinget træder frem med
lægmandskritik af navngivne forskeres arbejde og forskningsfelt – en kritik det
er umuligt for forskerne at respondere ligeværdigt på.

Derfor glæder det mig at vores nye minister, Jesper Petersen, på et nyligt samråd
270 udtalte følgende:

*Citat: ”Vi skal ikke fra politisk side gøre os til dommere over enkelte
forskningsfelter, videnskabelige metoder osv.*

275

*Jeg vil også gerne sige, at jeg ikke mener, at der er grundlag for fra politisk side at
hænge enkelte forskere ud med navns nævnelse”*

280 Citat slut.

Bravo! - Tak til vores minister for klar tale.

Det handler om forskningsfrihed, men det handler også om at opføre sig
285 respektfuldt over for forskere og deres arbejde med viden.

Kritik kan være usaglig.

Men den kan også være konstruktiv og livgivende.

290

Den kan give ilt til vores debatter og udvikle vores faglige discipliner.

Og hvis der er noget, vi har lært gennem det sidste halvandet år.

295 Så er det, at selvom vi godt kan overleve en tid neddykket som anolis aquaticus

Så har vi stadig brug for ilt.

Masser af ilt

300

--::--

305 Semesterstarten i år har været helt speciel, og luften har været mættet med livgivende ilt

Slut august - begyndelsen af september er årets højdepunkt på universitetet.

310 Det er et privilegium at modtage de nye studerende og opleve deres intense glæde og se forventningen i deres øjne.

Mærke ungdomslivet for fuld udblæsning og huske tilbage på vores egen studietid.

315 En tid der om nogen har været med til at forme og udfordre os

En tid med masser af gode minder og venskaber for livet.

En gave for livet

320

Tro mig, Aarhus Universitet, med dets smukke campusser i Emdrup, Herning og her i Aarhus er et stærkt vanedannende sted.

Og det bliver endnu bedre.

325

Inden for de næste år begynder vi for alvor at indtage Universitetsbyen – der skyder frem på den tidligere kommunehospitalsgrund lige overfor Universitetsparken.

330 De gule bygninger står klar til at byde de røde bygninger på den anden side af Nørrebrogade indenfor til dans på en fantastisk fælles campus i hjertet af Aarhus.

Så tag en dyb indånding – få ilt i lungerne og nyd, at I er tilbage på campus.

335

At vi er tilbage på campus.

Tillykke til os alle.

340 Og tillykke til Aarhus Universitet,

Danmarks Internationale Campusuniversitet.

345 --::--

Nu har jeg den store fornøjelse give ordet til årets studentertaler; Maja Lermark Schøn.

350

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

355

Tags

Festtale

Relateret

Connie Hedegaards tale ved Aarhus Universitets årsfest
10. september 2021

360

Maja Lermark Schøns tale ved Aarhus Universitets årsfest
10. september 2021

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/brian-bech-nielsens-tale-ved-aarhus-universitets-arsfest>

365

370

375